

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
El. p. sumin@sumin.lt

2020-03- Nr. (9.8-35) 6V-
Į 2020-02-12 Nr. 2-708

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, išnagrinėjusi 2020 m. vasario 12 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos raštu Nr. 2-708 (toliau – Raštas) pateiktus derinti Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Kelių įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 1, 6, 9, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 priedo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 9 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai), pagal kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus.

(2) Rašte nurodote, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2019 m. liepos 10 d. pritarė pateiktam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl biudžetinės įstaigos Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos pertvarkymo į valstybės įmonę“ projektui. Taip pat Rašte pažymite, kad „*vienu iš naujų įmonės veiklos tikslų būtų komerciniais pagrindais teikiamų paslaugų, susijusių su transporto infrastruktūros vystymu ir eismo dalyvių kompleksiniu aptarnavimu, teikimas. Tai sudarytų galimybę didinti įmonės teikiamų paslaugų finansavimą ir iš komercinės veiklos gaunamų pajamų kurti ir diegti naujas paslaugas, transporto infrastruktūros naudotojams pasiūlyti kompleksines paslaugas, atitinkančias ES standartus (transporto srautų tyrimai, transporto srautų planavimas ir makromodeliavimas, laboratoriniai tyrimai ir ekspertinis kelių dangos būklės vertinimas). Valstybės įmonė ateityje galėtų vis labiau išsilaikyti iš nuosavų lėšų, finansuodama savo veiklą iš gautų pajamų*“.

(3) Kelių įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad VĮ Kelių automobilių direkcijos (toliau – Direkcija) viena iš funkcijų – atlikti valstybinės reikšmės kelių būklės ir eismo tyrimus. Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad iš pateiktos informacijos nėra aišku, kokia apimtimi ši funkcija laikytina viešojo administravimo, o kokia ūkine-komercine veikla. Atsižvelgiant į tai, jeigu rinkoje yra kitų ūkio subjektų, kurie atlieka ar gali atlikti valstybinės reikšmės kelių būklės ir eismo tyrimus, šių funkcijų pavedimas konkrečiai įstaigai (Direkcijai) galėtų privilegijuoti Direkciją kitų atitinkamoje rinkoje veikiančių subjektų atžvilgiu.

(4) Atsižvelgiant į tai, Įstatymų projektų rengėjai turėtų įvertinti ir užtikrinti, kad Kelių įstatymo projekte Direkcijai pavestų funkcijų įgyvendinimas nepažeistų sąžiningos konkurencijos laisvės principo, įtvirtino Lietuvos Respublikos Konstitucijoje.

(5) Primename, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnis, įtvirtinantis pagrindinius ūkinės veiklos ir konkurencijos laisvės apsaugos principus, numato, kad: „*Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. <...>*“

Valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Įstatymas <...> saugo sąžiningos konkurencijos laisvę. <...>“. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 46 straipsnį savo praktikoje yra pažymėjęs, kad: „sąžiningos konkurencijos apsauga yra pagrindinis būdas užtikrinti asmens ir visuomenės interesų darną reguliuojant ūkinę veiklą, sukurti ūkio, kaip sistemos, savireguliaciją, skatinančią optimaliai paskirstyti ekonominius išteklius, veiksmingai juos panaudoti, didinti ekonominį augimą ir kelti vartotojų gerovę“¹.

(6) Taip pat atkreipiame dėmesį, kad skiriant valstybės lėšas subjektui, kuris teikia komercines paslaugas, gali atsirasti valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnį, paslaugos teikėjui, šiuo atveju Direkcijai.

(7) Pažymėtina, kad atvejais, kai tas pats subjektas vykdo ūkinę ir neūkinę veiklą, siekiant išvengti ūkinės veiklos kryžminio subsidijavimo (kartu ir galimo konkurencijos iškraipymo), būtina aiškiai atskirti skirtingų rūšių veiklos išlaidas, finansavimą ir pajamas. Jei nėra užtikrinamas ūkinės ir neūkinės veiklos pajamų ir išlaidų atskyrimas, negalima pagrįstai teigti, kad finansavimas būtų naudojamas tik neūkinei veiklai.

(8) Tuo atveju, jeigu ateityje Direkcijai būtų perduodamas turtas (pavyzdžiui, patalpos, įranga ir pan.), toks turto perdavimas taip pat turėtų būti vertinamas valstybės pagalbos taisyklių kontekste. Be kita ko, toks vertinimas turėtų būti atliekamas ir tuo atveju, jei Direkcija ateityje nuspręstų vykdyti kitas, Rašte minimas, ūkines-komercines veiklas (pavyzdžiui, makromodeliavimą).

(9) Jei Jums kiltų su šiuo raštu susijusių klausimų, maloniai prašome kreiptis į mūsų instituciją.

Tarybos narė

Medeina Augustinavičienė

Živilė Žubrickaitė, tel. (8 5) 261 3157, el. p. Zivile.Zubrickaite@kt.gov.lt

¹ Konstitucinio Teismo 2009 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 23/05-18/07.